

stimuleringsfonds creatieve industrie

architectuur vormgeving digitale cultuur

p.o. box 29066
3001 gb rotterdam

groothandelsgebouw
ingang c, 5e etage
weena 723
rotterdam

+31 (0)10 - 436 16 00
info@stimuleringsfonds.nl
www.stimuleringsfonds.nl

kvk rotterdam: 41133717
bank: IBAN NLI3 INGB 0671 3484 26

Aan: Tweede Kamer, vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Betreft: Rondetafelgesprek Uitgangspuntennotitie cultuurbeleid 2021-2024

Rotterdam, 19 juni 2019

Geachte commissie,

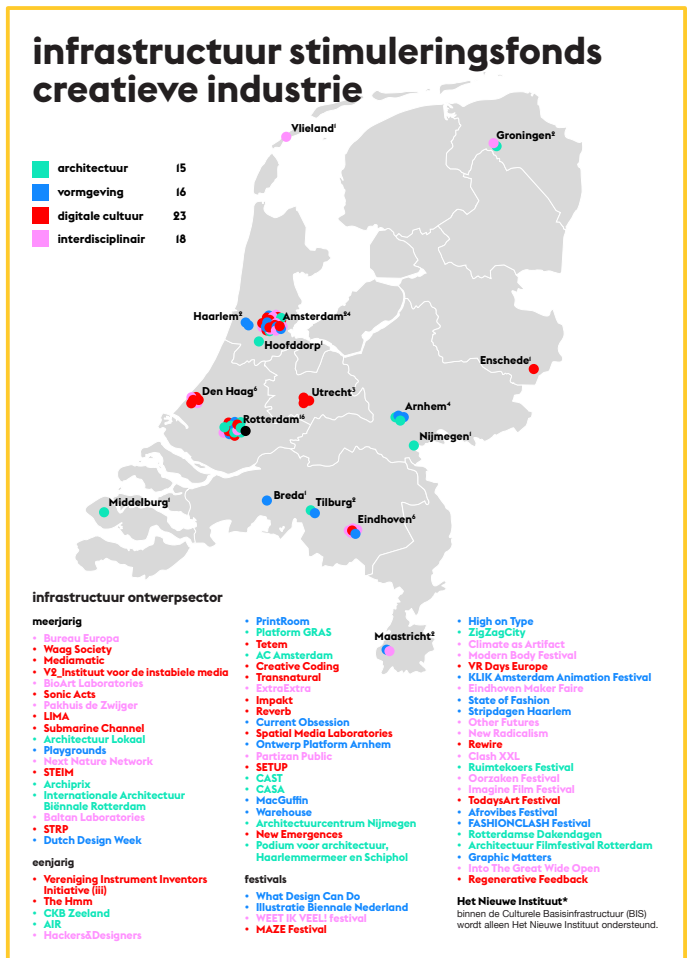
Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie is het cultuurfonds voor architectuur, vormgeving en digitale cultuur. Het fonds wil een wezenlijke bijdrage leveren aan de kwaliteit van de professionele ontwerppraktijk van deze disciplines. Van de jaarlijks gemiddeld 2000 subsidieaanvragen worden er zo'n 600 gehonoreerd. Het leeuwendeel gaat, net zoals bij de andere cultuurfondsen, naar makers en ontwerpers.

Vernieuwing en verbreding van de BIS

Het Stimuleringsfonds heeft echter ook een belangrijke rol in de ondersteuning van de infrastructuur binnen de creatieve industrie. De bijgevoegde infrastructuurkaart geeft een overzicht van de 70 instellingen die nu via de festivalregeling (26), via de eenjarige (27) of meerjarige regeling (17) door het fonds worden ondersteund.

Momenteel is, naast het fonds, alleen Het Nieuwe Instituut onderdeel van de culturele basisinfrastructuur. Met de uitgangspuntenbrief van de minister komt daar verandering in. Dat is goed nieuws want de infrastructuur binnen het Stimuleringsfonds zit met een extreem laag toekenningspercentage, nieuwe instroom van organisaties en een gelijkblijvend budget al jaren muurvast. Deze conclusie trok ook de visitatiecommissie en de Raad voor Cultuur in haar ontwerpadvies 2018.

In de uitgangspuntenbrief van minister Van Engelshoven wordt in totaal 10 miljoen euro gereserveerd voor 3 festivals en 15 ontwikkelinstellingen op het gebied van ontwerp, beeldende kunst, urban arts en filmhubs en alle mogelijke crossovers met een interdisciplinaire programmering. Er wordt bij deze groep

specifiek gelet op spreiding over disciplines en spreiding over het land. Concreet is de verwachting dat binnen deze categorie enkele nu door het Stimuleringsfonds ondersteunde instellingen naar de BIS verhuizen en daarmee (budgettaire en inhoudelijke) ruimte creëren binnen onze regelingen en bovendien de ontwerpsector meer zichtbaar maken.

Ik ben positief over de uitgangspuntenbrief maar heb wel drie verzoeken:

1. Toevoegen 'onderzoek' aan definitie ontwikkelinstelling (artikel 3.45)

Binnen de ontwerpsector, zo bleek na inventarisatie door het Stimuleringsfonds, is er een gedeelde overtuiging dat de definitie van een ontwikkelinstelling, zoals die in art 3.45 van de concept subsidieregeling BIS 2021 - 2024 is geformuleerd, te beperkt is omdat er geen sprake kan zijn van 'ontwikkeling' zonder 'onderzoek'. In elke innovatieketen zal een ontwerper zich eerst tot zijn materie verhouden door onderzoek te verrichten. Of dat nou een architect is die binnen de beperkingen van fysieke ruimte, opdracht en budget de mogelijkheden schetst dan wel een productontwerper die zich moet verhouden tot nieuwe materialen en productietechnieken. In het proces van creatie is er altijd eerst onderzoek dat afhankelijk van discipline en domein een eigen vorm heeft dan wel krijgt.

Ik ben van mening dat de concept regeling BIS 21-24 een omissie heeft: in haar definitie van een ontwikkelinstelling wordt '**onderzoek**' niet als een kernactiviteit gedefinieerd:

Artikel 3.45. Ontwikkelinstellingen. 1. De minister kan subsidie verstrekken een instelling die als kernactiviteit heeft het faciliteren, begeleiden en ontwikkelen van talentvolle of innovatieve makers of het ontwikkelen van een discipline op een terrein als bedoeld in afdeling 3.2, 3.4, 3.5. 3.6 of 3.7 dan wel een combinatie daarvan, indien de instelling:

De omissie kan mijns inziens op simpele wijze worden verholpen door de volgende toevoeging van '**onderzoeken en/of**':

*Artikel 3.45. Ontwikkelinstellingen. 1. De minister kan subsidie verstrekken een instelling die als kernactiviteit heeft het faciliteren, begeleiden en ontwikkelen van talentvolle of innovatieve makers of het '**onderzoeken en/of**' ontwikkelen van een discipline op een terrein als bedoeld in afdeling 3.2, 3.4, 3.5. 3.6 of 3.7 dan wel een combinatie daarvan, indien de instelling (...)*

2. Integrale beoordeling instellingen op harde criteria (codes en begroting)

Op 20 juni publiceert het Stimuleringsfonds de resultaten van het onderzoek van SiRM en PPMC over de financiële consequenties van de toepassing van de Fair Practice Code bij 17 meerjarig door het Stimuleringsfonds gesubsidieerde instellingen. Dit onderzoek is een aanvulling op het onderzoek dat dezelfde onderzoekers recent hebben verricht in opdracht van Kunsten '92. Conclusie is dat de meerkosten in 2021 zo'n € 1,8 mln (€ 2,6 mln inclusief indexatie) bedragen. Het **onderschrijven** van de Fair Practice Code door aanvragende instellingen binnen de BIS of bij de cultuurfondsen kan op veel steun rekenen. Het **toepassen** zal zonder additioneel budget lastig blijken. Samen met de Governance Code Cultuur en de Code Culturele Diversiteit geeft de Fair Practice code een normatief kader met harde criteria van beoordeling. Het is niet wenselijk dat in die beoordeling ruis zit tussen wat er in de BIS over een aanvragende instelling wordt gezegd en wat er door de cultuurfondsen op diezelfde criteria wordt geconcludeerd.

Het Stimuleringsfonds verzoekt te zorgen dat de beoordeling, van hoe aanvragers de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Culturele

Diversiteit binnen een vierjarige instellingssubsidie voor de periode 2021 – 2024 toepassen, integraal beoordeeld wordt (inclusief de ingediende begroting) voor zowel de BIS als bij de cultuurfondsen.

3. Vernieuwing & verbreding: roep en duiding van functionele verscheidenheid

De 15 onder artikel 3.45 te ondersteunen ontwikkelinstellingen zullen door de brede definitie een grote functionele verscheidenheid kennen op het gebied van ontwerp, beeldende kunst, urban arts, film en crossovers. Voor deze instellingen geldt dat ze een (internationale) verbindende platformrol hebben, een belangrijke functie in talentontwikkeling verzorgen, door onderzoek, ontwikkeling en vernieuwing innovatie aanjagen, een breed divers publiek aanspreken én interdisciplinair programmeren.

Binnen instellingen in de creatieve industrie werken bijvoorbeeld ontwerpers (van landschapsarchitect tot productontwerper, van *social designer* tot softwareprogrammeur) samen met wetenschappers, muzikanten, kunstenaars, choreografen of schrijvers. Samen maken ze duidelijk dat er kritisch, ontwerpend en onderzoekend wordt nagedacht over de ethiek en de transformatieve rol van technologie (van *smart cities* tot privacy) en de complexe gelaagdheid van transitieopgaven (van klimaatadaptatie tot de toekomst van de zorgomgeving). Zowel instellingen als de cultuurfondsen spelen een belangrijke rol in het creëren van nieuwe inzichten binnen deze grote maatschappelijke opgaven. Die rol, zeker voor ontwerpkracht, zal de komende periode alleen maar groter worden.

De afgelopen jaren hebben de adviescommissies van de cultuurfondsen veel ervaring opgebouwd met het in samenhang beoordelen van onderling sterk verschillende instellingen. Om de kennis over de artistiek inhoudelijke beoordeling binnen deze functionele verscheidenheid te borgen, verzoek ik om binnen de adviescommissie(s) van de culturele basisinfrastructuur adviseurs te betrekken die deze periode meerjarig over deze instellingen hebben geadviseerd bij de cultuurfondsen.

Ik licht bovenstaande punten graag verder toe in het rondetafelgesprek.

Hartelijke groet,

Syb Groeneveld,
directeur | bestuurder

Stimuleringsfonds Creatieve Industrie
s.groeneveld@stimuleringsfonds.nl
+ 31 6 263646 77